УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра епізоотології, мікробіології вірусології

ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з виробничої практики студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби"

Спеціальність 211 – Ветеринарна медицина

Студент (ка)_____

Курс _____ Група_____

База практики (адреса) _____

_____

_____

_____

КИЇВ – 20____

УДК 619:616.9-614.4 (075.8)

Програма та методичні вказівки з виробничої практики студентів з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби" допоможуть студентам п'ятого та четвертого (зі скороченим терміном навчання) курсів факультету ветеринарної медицини методично вірно виконати програму практики, оформити клінічну документацію, провести аналіз виконаної роботи та скласти звіт.

Розраховані на студентів факультету ветеринарної медицини.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету ветеринарної медицини (*протокол № 5 від 27 жовтня 2020 року*).

Укладачі: доценти В.В. Мельник; О.Г. Мартинюк, В.М. Литвиненко, Н.Г. Сорокіна

Рецензенти: доктор ветеринарних наук, професор Борисевич Б.В.
доктор ветеринарних наук, професор Прус М.П.

Програма та методичні вказівки з виробничої практики студентів факультету ветеринарної медицини з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби"

Спеціальність 211 – Ветеринарна медицина

Укладачі: **Мельник Володимир Васильович**
Мартинюк Олександр Григорович
Литвиненко Віктор Миколайович
Сорокіна Наталія Григорівна

Відповідальний за випуск проф. Мельник В.В.

ЗМІСТ

1. Програма виробничої практики з епізоотології та інфекційних хвороб 4

2. Методичні вказівки щодо виконання програми виробничої практики з епізоотології та інфекційних хвороб 4

3. Вимоги до складання звіту..... 6

4. Щоденник..... 7

5. Звіт..... 40

Інструкція з охорони праці на виробничу практику з епізоотології…… 48

ПРОГРАМА
виробничої практики з епізоотології та інфекційних хвороб

В період виробничої практики студент-практикант повинен виконати наступну роботу:

- вивчити епізоотичну ситуацію з інфекційних хвороб тварин та методами їх діагностики в зоні проходження практики (в господарстві і адміністративному районі);
- детально ознайомитися з планом проведення протиепізоотичних заходів в районі, дільниці, господарстві і прийняти активну участь в організації і виконанні цього плану;
- ознайомитися з ветеринарними і ветеринарно-санітарними об'єктами господарства і оцінити їх стан та правильність використання;
- провести клінічний огляд тварин і епізоотологічне обстеження господарства на наявність інфекційних хвороб з використанням алергічних, серологічних, бактеріологічних, гематологічних та інших методів дослідження;
- брати активну участь у проведенні в господарстві (населеному пункті) планових профілактичних щеплень тварин проти інфекційних хвороб, виконанні дезінфекції, дезінсекції та дератизації;
- приймати участь у відборі та пересиланні патологічного матеріалу в лабораторію ветеринарної медицини для уточнення діагнозу при виникненні підозри на появу серед тварин інфекційних хвороб та в проведенні ізоляції і лікуванні хворих тварин неблагополучних пунктів;
- ознайомитися з роботою районної державної лабораторії ветеринарної медицини і набути певні навички у приготуванні і мікроскопії мазків-відбитків патологічного матеріалу, в постановці основних серологічних реакцій, а також у культивуванні бактерій на штучних поживних середовищах та зараженні лабораторних тварин;
- скласти документи на протиепізоотичні заходи, в виконанні яких студент-практикант брав участь;
- сприяти впровадженню в практику ветеринарної медицини нових методів діагностики та засобів профілактики і терапії інфекційних хвороб тварин.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо виконання програми виробничої практики з епізоотології та інфекційних хвороб

Ознайомлення з епізоотичною ситуацією зони діяльності ветеринарної установи або населеного пункту, де проводиться практика ведеться на основі записів в епізоотичному журналі, даних епізоотичної карти району, звітної

документації і інформації, одержаної при спілкуванні з ветеринарними спеціалістами, а також при ознайомленні з планом протиепізоотичних заходів. Узагальнені дані з цих питань студент записує в щоденник та звіт і оформляє карту епізоотичного стану району, яка додається.

Для оволодіння методами проведення масових діагностичних досліджень студент-практикант приймає безпосередню участь у проведенні досліджень на туберкульоз, бруцельоз, сап та інші інфекційні хвороби, проводить клінічний огляд тварин, відбір проб крові для серологічного дослідження, виконує алергічні дослідження. В щоденнику коротко викладає організацію і методику проведення роботи, ким проводилася робота, в якому об'ємі і що зроблено безпосередньо студентом-практикантом.

Освоєння техніки щеплення виконується за участі у профілактичних (планових) і вимушених щепленнях. В щоденнику необхідно вказати, які біопрепарати використовувалися, їх дозування, кількість щеплених тварин, описати техніку щеплень, наявність реакції на введення препаратів і т.п. При повторному проведенні таких же щеплень детальні дані про біопрепарати і техніку вакцинації можна не описувати.

Студент-практикант для отримання навичок приймає участь у проведенні дезінфекції, дезінсекції і дератизації, коротко описуючи в щоденнику використані препарати і техніку, а також результати роботи, знайомиться з ветеринарними і ветеринарно-санітарними об’єктами господарства (ізолятор, карантинне приміщення, ветсанпропусник з дезбар'єром і параформаліновою камерою, гноєсховище, біотермічна яма та ін.), про що робить відповідний запис у щоденнику і подає в звіті аналіз їх використання.

При появі в зоні проходження практики інфекційних хвороб тварин, студент приймає активну участь у лікуванні інфекційно хворих тварин при амбулаторному прийомі, в умовах стаціонару і при виїздах в господарство. З метою отримання клінічного досвіду необхідно вести постійне спостереження за хворою твариною протягом усього періоду хвороби, систематично здійснюючи відповідні записи у щоденник.

Для оволодіння методами лабораторної діагностики інфекційних хвороб, студент-практикант протягом одного тижня працює в районній державній лабораторії ветеринарної медицини, бере активну участь в усіх видах досліджень, що стосуються діагностики інфекційних захворювань. Про виконану роботу і її результати здійснюється запис у щоденник.

Після закінчення виробничої практики студент-практикант на основі записів у щоденнику і власних спостережень складає звіт. В ньому необхідно викласти характеристику епізоотичної ситуації в господарстві (районі), дати аналіз проведеної під час практики протиепізоотичної роботи та відмітити необхідність і ефективність тих чи інших заходів. Особливу увагу необхідно

звернути на економічний аналіз збитків від інфекційних хвороб тварин, а також економічної ефективності протиепізоотичних заходів.

Окремо необхідно відмітити економічне і протиепізоотичне значення нових групових методів вакцинації тварин (аерозольний, ентеральний, комплексний та ін.)

До щоденника і звіту додається епізоотична карта району, плани протиепізоотичних заходів по району, зразки рішень про накладання карантину та інші протиепізоотичні заходи, копії актів обстежень, дезінфекції і т.п. По можливості, звіт бажано ілюструвати фотографіями, схемами та іншими документами.

Під час проходження практики збирається необхідний матеріал для виконання курсової роботи з епізоотології та інфекційних хвороб у відповідності до вимог кафедри.

Вимоги до складання звіту

Звіт складається на основі матеріалів щоденника. В ньому узагальнюється досвід, отриманий на практиці, здійснюється аналіз заходів, що були проведені, оцінюється своєчасність і правильність їх здійснення, висловлюється припущення щодо причин виникнення захворювання тварин. Відзначається ступінь виконання програми та причини невиконання деяких її розділів. Бажано звіт ілюструвати фотографіями, таблицями, малюнками. В звіті відображаються такі питання:

1. Характеристика бази виробничої практики
   1.1. Аналіз епізоотичного стану бази проходження практики
   1.2. Основні етіологічні чинники, що викликають заразні хвороби тварин
2. Розповсюдженість інфекційних захворювань, економічні збитки від них
3. Аналіз захворюваності тварин з врахуванням виду і віку, розрахунок коефіцієнту захворюваності і летальності
4. Аналіз протиепізоотичної роботи
5. Аналіз лікувально-профілактичної роботи
   5.1. Особливості діагностики і ефективність лікування інфекційних хвороб тварин
6. Рекомендації щодо профілактики найбільш небезпечних інфекційних хвороб тварин
7. Рекомендації і пропозиції щодо поліпшення проходження виробничої практики

У звіті бажано зробити критичні зауваження і побажання щодо покращення протиепізоотичної роботи в зоні проходження практики. Звіт не завіряється.

ЩОДЕННИК

виробничої практики

з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби "

Студент (ка)_____

Курс _____ Група_____

База практики (адреса) _____

_____

_____

_____

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

№ п/п	Дата	Місце роботи, реєстрація тварин, адреса власника	Анамнез, симптоми хвороби, результати досліджень	Діагноз

Протиепізоотичні заходи	Результати проведених заходів	Примітка

ЗВІТ

виробничої практики

з дисципліни "Епізоотологія та інфекційні хвороби "

Студент (ка)_____

Курс _____ Група_____

База практики (адреса) _____

_____

_____

_____

ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці на виробничу практику з епізоотології

До проходження навчальної практики допускаються студенти, які ознайомлені з правилами безпечної роботи з лабораторними, дикими, домашніми, здоровими та хворими тваринами, інфекційним матеріалом, хімічними, їдкими та іншими шкідливими та небезпечними речовинами, пройшли медичне обстеження і не мають медичних протипоказань та прослухали вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки.

Студент повинен:

- Знати особливості роботи на ветеринарних і ветеринарно-санітарних об'єктах тваринницьких підприємств закритого типу.
- Знати правила роботи з тваринами та інфекційним матеріалом, особливості клінічного дослідження, обстеження й лікування хворих та інфекційно-хворих тварин.
- Знати методи фіксації тварин та основи профілактики травматизму.
- Знати способи поширення інфекційних і паразитарних захворювань та виключити можливість зараження людей зооанторопонозами.
- Знати властивості матеріалів, речовин, приладів та інструментів з якими необхідно працювати та їх дію на організм тварин і людини.
- Користуватися спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту.
- Уміти надавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.
- Уміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

Перед початком роботи студент повинен:

- Отримати завдання від керівника робіт.
- Пройти інструктаж на робочому місці.
- Перевірити стан та одягти спецодяг, спецвзуття, а при потребі й інші засоби індивідуального захисту.
- Перевірити справність приладів, обладнання, інструментарію; наявність та придатність необхідних реактивів, хіміко-фармацевтичних та біологічних препаратів.
- Ознайомитись з настановою щодо їх застосування.
- При виявленні несправностей обладнання та засобів захисту, сповістити керівника робіт та не приступати до роботи до усунення виявлених несправностей.

Під час роботи студент повинен:

- Виконувати лише ту роботу, яка доручена викладачем та з якої проінструктований.
- Не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці.
- Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку і суворо дотримуватися засобів особистої й загальної профілактики.
- Усі роботи з епізоотологічного обстеження, санітарного очищення, дезінфекції, дезінсекції, дератизації та дезакаризації, а також роботи із хворими тваринами, трупами та іншими матеріалами виконувати лише у захисному санітарному одязі та взутті.
- Під час роботи із заразним матеріалом заборонено – палити (паління дозволяється лише у спеціально відведених місцях), торкатись обличчя руками, поправляти волосся, шмаркатися, відволікатися. Особливо обережним слід бути при відбиранні для бактеріологічних, серологічних та інших досліджень патологічного матеріалу (носових чи піхвових виділень, гною з абсцесів та виразок, крові, сечі, фекалій і т. ін.) та слідкувати, щоб заразний матеріал не потрапив на обличчя, шию, халат, оточуючих, а також інші предмети.
- Дотримуватись вимог безпеки при роботі із лабораторним посудом та іншими виробами зі скла, при роботі з їдкими та отруйними речовинами, електрообладнанням і т. ін.
- При виявленні під час роботи несправностей на робочому місці, в обладнанні та засобах колективного захисту зупинити роботу, вимкнути обладнання, прилади, повідомити про це керівника робіт та без його вказівки роботу не відновлювати.

Після закінчення роботи студент повинен:

- Прибрати робоче місце, вимкнути обладнання, електроприлади, закрити газ, воду, вимкнути електроенергію.
- Хімікати, реактиви та інші речовини і матеріали покласти у відведене для них місце, рештки біопрепаратів, та біологічних відходів знезаразити.
- Спецодяг, спецвзуття та засоби індивідуального захисту знезаразити та покласти у відведене для них місце.
- Помити руки, лице теплою водою з милом; при можливості прийняти душ.
- Доповісти керівнику робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

В аварійній ситуації студент повинен:

- При виникненні аварійної ситуації – негайно відключити всі споживачі від джерел живлення, огородити небезпечну зону, не допускати в неї сторонніх осіб і повідомити про те, що сталося керівника робіт.
- При наявності потерпілих, надавати їм першу медичну допомогу; а при необхідності – викликати швидку допомогу.
- Якщо сталася пожежа, приступити до її гасіння наявними засобами пожежегасіння. а при необхідності – викликати пожежну частину.
- Виконувати всі вказівки керівника щодо ліквідації небезпеки.

Студент (ка) _____ з інструкцією ознайомлений (на).
(прізвище ім'я та по батькові)

Інструктаж на робочому місці пройшов (пройшла).
Дата _____ Підпис: _____